

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1592/2022
19.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића, Мирјане Андријашевић, Весне Мاستиловић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Слободан Јовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство здравља, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Лесковцу, ради исплате потраживања, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 780/2022 од 24.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 19.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 780/2022 од 24.03.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 780/2022 од 24.03.2022. године и пресуда Основног суда у Врању П1 535/21 од 13.02.2021. године, тако што се ОБАВЕЗУЈЕ тужена да на име потраживања које тужилца има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању Ии бр.4305/17 од 28.07.2017. године исплати неплаћене трошкове превоза за долазак и одлазак са рада за период од марта месеца 2013. године до новембра месеца 2014. године и то:

-за месец март 2013. године износ од 1.173,85 динара са законском затезном каматом почев од 05.04.2013. године па до коначне исплате,

-за месец април 2013. године износ од 790,92 динара са законском затезном каматом почев од 05.05.2013. године па до коначне исплате,

-за месец мај 2013. године износ од 1.260,80 динара са законском затезном каматом почев од 05.06.2013. године па до коначне исплате,

-за месец јун 2013. године износ од 1.522,50 динара са законском затезном каматом почев од 05.07.2013. године па до коначне исплате,

-за месец јул 2013. године износ од 1.386,88 динара са законском затезном каматом почев од 05.08.2013. године па до коначне исплате,

-за месец август 2013. године износ од 527,28 динара са законском затезном каматом почев од 05.09.2013. године па до коначне исплате,

-за месец септембар 2013. године износ од 1.519,10 динара са законском затезном каматом почев од 05.10.2013. године па до коначне исплате,

-за месец октобар 2013. године износ од 1.008,64 динара са законском затезном каматом почев од 05.11.2013. године па до коначне исплате,
-за месец новембар 2013. године износ од 1.381,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.12.2013. године па до коначне исплате,
-за месец децембар 2013. године износ од 1.450,02 динара са законском затезном каматом почев од 05.01.2014. године па до коначне исплате,
-за месец јануар 2014. године износ од 1.008,64 динара са законском затезном каматом почев од 05.02.2014. године па до коначне исплате,
-за месец фебруар 2014. године износ од 1.522,50 динара са законском затезном каматом почев од 05.03.2014. године па до коначне исплате,
-за месец март 2014. године износ од 1.311,95 динара са законском затезном каматом почев од 05.04.2014. године па до коначне исплате,
-за месец април 2014. године износ од 725,01 динар са законском затезном каматом почев од 05.05.2014. године па до коначне исплате,
-за месец мај 2014. године износ од 1.581,84 динара са законском затезном каматом почев од 05.06.2014. године па до коначне исплате,
-за месец јун 2014. године износ од 1.242,90 динара са законском затезном каматом почев од 05.07.2014. године па до коначне исплате,
-за месец јул 2014. године износ од 1.252,26 динара са законском затезном каматом почев од 05.08.2014. године па до коначне исплате,
-за месец август 2014. Године износ од 1.219,04 динара са законском затезном каматом почев од 05.09.2014. године па до коначне исплате,
-за месец септембар 2014. године износ од 1.090,95 динара са законском затезном каматом почев од 05.10.2014. године па до коначне исплате,
-за месец октобар 2014. године износ од 1.530,54 динара са законском затезном каматом почев од 05.11.2014. године па до коначне исплате,
-за месец новембар 2014. године износ од 1.360,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.12.2014. године па до коначне исплате,
као и трошкове извршног поступка у предмету Ии 4305/17 у износу од 6.980,00 динара а одбија се захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 19.500,00 динара.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да на име трошкова поступка исплати тужиљи износ од 98.260,00 динара у року од 15 дана од дана преписа пресуде са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П1 535/21 од 13.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужиља тражила да се обавезе тужена Република Србија – Министарство здравља, да јој на име потраживања које има према Здравственом центру у Врању по решењу Основног суда у Врању Ии бр. 4305/17 од 28.07.2017. године исплати на име дуга због неисплаћених трошкова превоза за долазак и одлазак са рада за период од марта месеца 2013. године до новембра месеца 2014. године појединачне месечне износе са законском затезном каматом све ближе наведено у изреци, као и трошкове парничног поступка у предмету П1 536/16 у износу од 51.532,00 динара са законском затезном каматом почев од 09.02.2017. године до коначне исплате и трошкова извршног поступка у предмету Ии бр. 4305/17 у износу

од 6.980,00 динара. Ставом другим изреке обавезана је тужила да туженој, на име трошкова парничног поступка исплати износ од 19.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 780/22 од 24.03.2022. године одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена пресуда Основног суда у Врању П 535/21 од 13.12.2021. године.

Против правноснажне другостепене пресуде тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложила да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, на основу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23).

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

Према оцени Врховног суда, у овом спору је потребно прихватити одлучивање о ревизији тужиље, као посебној, ради уједначавања судске праксе у погледу солидарне одговорности оснивача за дугове правних лица према којима се стечајни поступак не спроводи на основу одредбе члана 14. став 1. Закона о стечају („Службени гласник РС“ бр. 106/15 и 106/16).

Зато је, на основу члана 404. ЗПП одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиље основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу у Здравственом центру Врање, који јој, као послодавац, није исплатио трошкове превоза за долазак и одлазак са рада за период од марта месеца 2013. године до новембра месеца 2014. године, што је утврђено на основу правоснажне пресуде Основног суда у Врању П1 563/16 од 21.12.2016. године. Тужила је поднела предлог за извршење на основу ког је донето решење о извршењу Ии бр. 4305/17 од 28.07.2017. године, којим је одређено извршење на новчаним средствима извршног дужника Здравственог центра Врање. Донето решење о извршењу спроводи јавни извршитељ Станко Филиповић у предмету Ии ../17. Извршење није спроведено, јер се рачун извршног дужника на дан 20.04.2021. године налази у непрекидној блокади 1.815 дана. Извршни поверилац је дана 12.08.2019. године поднео предлог за промену средства извршења, предлажући да се извршење спроведе на новчаном потраживању извршног дужника, о коме јавни извршитељ није одлучивао нити су предузимане друге радње у поступку. Средства за

рад извршног дужника обезбеђују се од стране Републичког фонда за здравствено осигурање, на чему тужила и заснива свој тужбени захтев, с обзиром да је Република оснивач Здравственог центра „Врање“, а да су се стекли услови за солидарну одговорност тужене Републике Србије, јер се извршење ради наплате потраживања над тим Здравственим центром не може спровести на основу одредбе члана 14. Закона о стечају. У поднеску од 02.12.2021. године тужена је, између осталог истакла и приговор застарелости тужиљиног потраживања.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су тужбени захтев одбили, јер су закључили да би до испуњености услова за солидарну одговорност оснивача дошло тек у ситуацији ако запослени у извршном поступку не би могао да наплати своје потраживање, а да сама чињеница да је рачун основног субјекта над којим се не спроводи стечај дужи период у блокади, не доводи аутоматски до примене одредбе члана 14. став 1. Закона о стечају о одговорности оснивача. Извршни поступак против извршног дужника је још увек у току, а из доказа које је тужила предложила не произлази несумњиво да не постоји могућност наплате њеног новчаног потраживања у извршном поступку.

Изложено правно становиште нижестепених судава није правилно.

Одредбом члана 14. став 1. Закона о стечају, поред осталог, прописано је да се стечајни поступак не спроводи ни према правним лицима чији је оснивач Република Србија, Аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, а која се искључиво или претежно финансирају кроз уступљене јавне приходе или из републичког буџета, односно буџета аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Према ставу 3. наведене одредбе, за обавезе правног лица над којим се у складу са ставом 1. тог члана не спроводи стечајни поступак, солидарно одговарају њихови оснивачи.

Поштујући ову законску одредбу, код утврђене чињенице да тужила своје новчано потраживање не може наплатити јер се извршни дужник налази у непрекидној блокади на дан 20.04.2021 1.815 дана, и да се над њим не може спровести поступак стечаја, тужена солидарно одговара за дугове извршног дужника чији је оснивач и који се претежно финансира кроз уступљене јавне приходе из Републичког фонда за здравствено осигурање. Дакле, солидарна одговорност тужене за обавезе Здравственог центра у Врању, чији је оснивач, постоји на основу цитиране одредбе Закона о стечају у случају када су испуњени материјално-правни услови за отварање стечајног поступка, што је и трајнија неспособност дужника за плаћање. Због тога су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су закључили да је услов за одговорност тужене окончање извршног поступка, односно његова обустава из разлога предвиђених чланом 129. став 1. тачке 6. и 7. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Следствено изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Приговор застарелости тужиљиног потраживања који је тужена, са позивом на члан 196. Закона о раду, истакла током поступка није основан. Означеном одредбом прописано је да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од три

године од дана настанка обавезе. Рок застарелости прописан овом одредбом битна је само до момента подношења тужбе суду или захтева другом надлежном органу ради остварења повериоачевог потраживања из радног односа. Када се правноснажном судском одлуком или одлуком другог надлежног органа или поравнањем утврди то потраживање, више не важи рок застарелости самог потраживања ради чијег остварења је захтевана судска заштита. Тада се примењује посебан рок застарелости од 10 година прописан чланом 379. став 1. Закона о облигационим односима за сва потраживања утврђена правноснажном судском одлуком и одлуком другог надлежног органа или поравнањем, па и за она за која закон иначе предвиђа краћи рок застарелости.

Тужиљино новчано потраживање утврђено је поравнањем ПП 563/16 од 21.12.2016. године којим је одређен рок за испуњење обавезе у трајању од 30 дана од дана његовог закључења. Тужба у овом спору поднета је 26.04.2021. године, пре истека рока застарелости предвиђеног чланом 379. став 1. Закона о облигационим односима, због чега тужиљино потраживање према туженој није застарело.

Одлука о трошковима поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. став 1. ЗПП. Тужиљи су досуђени трошкови за састав тужбе у износу од 9.000,00 динара, жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара; заступања на два одржана рочишта у износу од по 10.500,00 динара; предујма за вештачење у износу од 7.000,00 динара, на име састава једног образложеног поступка у износу од 9.000,00 динара, судске таксе за тужбу, првостепену пресуду, жалбу и другостепену пресуду у износу од по 2.710,00 динара, ревизију и одлуку по ревизији у износу од 5.420,00 динара. Висина трошкова одређена је према вредности предмета спора, применом Адвокатске и Таксене тарифе. О траженој затезној камати на трошкове поступка, одлучено је применом чланова 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

**Председник већа-судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић